

Analyse af højskolernes effekt på uddannelse

1. Effekt opgjort som øget tilbagevenden til uddannelsessystemet efter afbrudt ungdomsuddannelse

2. Effekt opgjort som mindsket frafald på videregående uddannelse

Analyse af højskolernes effekt på uddannelse

- 1. Effekt opgjort som øget tilbagevenden til uddannelsessystemet efter afbrudt ungdomsuddannelse**
- 2. Effekt opgjort som mindsket frafald på videregående uddannelse**

Denne rapport er finansieret af Kulturministeriets tipsmidler.

Udarbejdet oktober 2013 for Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark af:

Lange Analyser
Vartov
Farvergade 27A, 3. sal
1463 København K

M: 3026 3649
tla@langeanalyser.dk
www.langeanalyser.dk

Indholdsfortegnelse

Analyse af højskolernes effekt på uddannelse	1
Indholdsfortegnelse	3
1 Baggrund	4
2 Analyser af effekt af højskoleophold på uddannelse	5
3 Hovedresultater af analyserne.....	6
Delanalyse 1. Effekt opgjort som øget tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt ungdomsuddannelse .	8
1.1 Sammendrag: Effekt opgjort som øget tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt ungdomsuddannelse	9
1.2 Analyse af højskoleophold: Tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse	10
1.4 Effekt af højskoleophold på tilbagevenden til uddannelse hos afbrudte fra erhvervsfaglige uddannelser set på baggrund af forældrenes uddannelsesbaggrund.....	13
1.5 Perspektiver af effekten af højskoleophold på tilbagevenden til uddannelse	14
Bilag 1	17
Bilag 1.1: Metodebeskrivelse. Tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse	18
Bilag 1.2: Tabel. Tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse	20
Delanalyse 2. Effekt opgjort som mindsket frafald på videregående uddannelse	21
2.1 Sammendrag: Frafald på videregående uddannelse	22
2.2 Analyse af højskoleophold: Frafald på videregående uddannelse.....	23
Effekt af højskoleophold på afbrudsfrekvens fra videregående uddannelse	25
2.4 Effekt af højskoleophold på afbrud hos studerende fra mindre uddannelsesvante familier	26
2.5 Perspektiver af effekten af højskoleophold på afbrud fra videregående uddannelser	28
2.6 Perspektiver for unge fra ikke-uddannelsesvante hjem	30
Bilag 2	31
Bilag 2.1: Metodebeskrivelse. Afbrud inden for hhv. 1 og 2 år på videregående uddannelse	32
Bilag 2.2: Tabel. Afbrud efter 1 og 2 år hos studerende på videregående uddannelse	34

1 Baggrund

Der er 67 folkehøjskoler i Danmark. Højskolerne inddeles i syv højskoletyper: Almene og grundtvigske højskoler, Fagspecialiserede højskoler, Gymnastik-, sport- og idrætshøjskoler, Kristne eller spirituelle højskoler, Livsstilhøjskoler, Ungdomshøjskoler og Seniorhøjskoler.

Knap halvdelen af højskolerne i Danmark kategoriseres som havende en almen eller grundtvigsk profil, mens antallet af fagspecialiserede højskoler og gymnastik-, sports- og idrætshøjskoler til sammen udgør mere end en tredjedel. 14 højskoler fordeler sig på de øvrige fire højskolekategorier.

Folkehøjskolernes virksomhed tilrettelægges ud fra selvvalgte værdigrundlag. Undervisningen skal have en bred almen karakter, hvor enkelte fag eller faggrupper kan have en fremtrædende plads, men aldrig på bekostning af det almene.

De forskelligartede værdigrundlag til trods, er der også klare fælles træk for folkehøjskolerne. Det er således et lovkrav, at skolerne tilbyder alle elever undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse, og som er godkendt til tilskud.

Om de unge

I og med at deltagelse i uddannelse er gratis og der ydes uddannelsesstøtte til kompetencegivende uddannelser, betyder forskelle i den økonomiske kapital mellem mere og mindre uddannelsesvante hjem næppe så meget i Danmark (og det øvrige Norden) som i mange andre lande.

Tilbage står imidlertid, at unge fra ikke-uddannelsesvante familier ikke har de samme kulturelle og sociale forudsætninger for at vælge uddannelse og for at klare sig i uddannelsessystemet, som unge fra mere uddannelsesvante familier typisk har. Der har i disse hjem ikke altid været samme opbakning til skolearbejdet, samme mulighed for hjælp til lektier eller samme typer af diskussioner ved middagsbordene, som i de mere uddannelsesvante hjem.

Hertil kommer, at unge fra ikke-uddannelsesvante hjem på de kompetencegivende uddannelserne gennemgår uddannelsesmæssige mønsterbrud, idet de gennem deres uddannelser opnår højere uddannelsesniveau end forældrene.

Mens mønsterbryderne typisk er unge med stort personligt drive, der i høj grad selv har valgt at investere deres tid og evner i uddannelse, så tyder en nylig dansk survey også på, at mønsterbryderne finder uklare strukturer på uddannelserne og mange uddannelsesvalg tidligt i livet problematiske.¹ Rapporten konkluderer, at unge mønsterbrydere – herunder altså også de unge fra ikke-uddannelsesvante hjem i gang med uddannelse – i højere grad end andre unge har brug for gennemskuelige strukturer, tydelig relevans, og klare og anerkendende tilbagemeldinger.

¹ "Mønsterbrydere - Bedre match mellem potentiale og uddannelse", DEA 2009.

Højskolerne og de unges uddannelse

Højskolerne ønsker at tilbyde unge fagligt indhold og vilkår, der kan gøre dem bedre i stand til at klare et efterfølgende uddannelsesforløb. Elever på højskolerne får således – uanset højskoletypen – tid til fordybelse og interessebåret læring.

Da eleverne primært er unge, som ikke har færdiggjort en erhvervskompetencegivende uddannelse, er der fokus på livs- og uddannelsesafklaring på højskolerne. Mange unge bruger netop højskolerne til at stifte bekendtskab med fagligt indhold, der senere kan blive del af baggrunden for uddannelsesvalg.

Kostskolemiljøets kombination af undervisning og samvær betyder, at lærerne ofte kommer tæt på eleverne. Samtidig betyder det tætte samvær mellem eleverne, at de bidrager til hinandens sociale udvikling. Det gør det muligt at skabe sammenhæng mellem både den faglige og den personlige udvikling.

Højskolerne er forpligtet til at tilbyde uddannelses- og erhvervsvejledning, og de er aktivt involveret i konkrete og lokale samarbejdsaftaler med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU-Centre), erhvervsskoler og andre uddannelsesinstitutioner.

Nogle af højskolernes kerneydelser, herunder det sammenhængende lærings-samvær om både faglige og personlige emner, tilbyder unge fra ikke-uddannelsesvante hjem kontakt til både elever og lærere, der møder med dem med et andet udgangspunkt for læring og uddannelse. Kostskoleformen og dens meget klare organisatoriske rammer kan tillige bevirke, at de unge i en vis grad frigør sig fra hjemmets kultur.

På højskolerne dannes der mange nye venskaber. Uddannelsesvalgene hos unge fra uddannelsesvante hjem kan gennem venskaberne få positivt afsmittende virkning på uddannelsesvalgene hos unge fra ikke-uddannelsesvante hjem.

2 Analyser af effekt af højskoleophold på uddannelse

I forlængelse af beskrivelsen af, hvordan unge mennesker kan have gavn af mødet med de sociale, faglige og kulturelle forhold på højskolerne, gennemføres i denne rapport to egentlige statistiske analyser af effekten af højskoleophold på unges uddannelsesmønstre.

Dels beregnes effekten af højskoleophold som eventuel øget tilbagevending til uddannelse hos unge, der har afbrudt deres erhvervsfaglige eller gymnasiale uddannelser. Denne analyse findes nedenfor i rapportens delanalyse 1.

Dels beregnes effekten af højskoleophold som eventuel mindsket frafaldstilbøjelighed hos studerende på videregående uddannelser. Analysen af frafaldet på videregående uddannelser findes i rapportens delanalyse 2.

I det kommende afsnit samles konklusionerne fra de to delanalyser. Der henvises til delanalyserne for detaljeret gennemgang af forudsætninger, metode og datagrundlag.

3 Hovedresultater af analyserne

Analyserne af effekten af højskoleophold viser klart, at højskoleophold gavner uddannelsessøgendes chancer for at klare sig i uddannelsessystemet:

- Unge, der har afbrudt ungdomsuddannelser, øger deres chancer for at komme tilbage i uddannelsessystemet ved at tage på højskole.
- Unge, der tager på højskole forud for påbegyndelse af videregående uddannelse, øger deres chancer for at gennemføre deres uddannelser.

Delanalyse 1 omhandler effekten af højskoleophold opgjort som tilbøjeligheden til at vende tilbage til uddannelsessystemet efter afbrudt erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse.

Med det udgangspunkt, at simple optællinger viser, at der efter 2 år kommer en større andel tilbage i uddannelse, når de har været på højskole, gennemføres i delanalysen en egentlig statistisk analyse, der kontrollerer resultatet for indvirkning fra andre forklarende variabler.

Delanalysens resultater viser, at der er ca. 17 % forøget chance for komme i gang med uddannelse igen, hvis et afbrud følges op med et højskoleophold.

For unge, der afbryder en erhvervsfaglig uddannelse, viser analysen, at højskoleophold øger chancen for at vende tilbage til uddannelse med ca. 27 %.

For unge, der har afbrudt en gymnasial uddannelse, forholder det sig anderledes. Her er der hverken i de simple optællinger eller i analyseresultaterne noget der tyder på, at højskoleophold (eller forberedende uddannelse) har positiv effekt på tilbagevenden til uddannelsessystemet efter afbrudt uddannelse.²

Delanalyse 2 omhandler effekten af højskoleophold opgjort som afbrudstilbøjeligheden hos studerende på videregående uddannelser.

Også her indikerer simple optællinger, at der er god effekt af højskoleophold. Når der kontrolleres for andre betydende variabler, viser analyseresultaterne, at afbruddet hos studerende, der tidligere har været på højskole, er omkring 6-7 % lavere end hos andre studerende på de videregående uddannelser. Effekten er den samme, uanset om afbruddet opgøres efter ét eller to års studier.

Især på universitetsuddannelserne er effekten stor. Efter ét års studier ses en reduktion i frafald på ca. 8 %, efter to års studier på ca. 10 %.

² En supplerende spørgeskemaundersøgelse til frafaldne elever ved gymnasiale uddannelser vil måske kunne afdække, om bl.a. de faste studiestarter i august ved gymnasierne betyder, at i øvrigt uddannelsesafklarede unge tvinges til at vente mere end 6 måneder før de påbegynder ny uddannelse. Sådanne resultater vil potentielt kunne forklare disse noget uventede mønstre.

Unge fra ikke-uddannelsesvante hjem

Oven i de generelle, positive resultater kommer, at højskoleophold i særlig grad er til gavn for unge, der kommer hjem uden uddannelseskultur, og som skal klare sig i uddannelsessystemet på lige fod med unge med langt bedre sociale og kulturelle forudsætninger herfor:

- Sandsynligheden for at vende tilbage til uddannelsessystemet efter afbrudt erhvervsfaglig uddannelse øges med ca. 55 % for unge fra ikke-uddannelsesvante hjem, hvis de tager på højskole efter afbruddet.
- Frafaldsrisikoen på de videregående uddannelser falder med højskoleophold for unge fra ikke-uddannelsesvante hjem med ca. 15 %. På universitetsbacheloruddannelserne, er faldet på ca. 33 % efter et års og ca. 23 % efter to års studier.

Perspektiver

Danmarks konkurrenceevne bliver de kommende år sat under et vældigt pres af, at mange unge ikke får de erhvervskompetencegivende uddannelser, de har evnerne til at gennemføre. Der er grund til bekymring, både for de mange unge, der afbryder især erhvervsfaglige uddannelser og ikke finder tilbage til uddannelsessystemet, og for den ligeledes betydende gruppe af unge, der afbryder videregående uddannelser.

Med ca. 27 % forbedret tilbagevendelse til uddannelsessystemet ved at deltage på et højskolekursus, kan antallet uden for uddannelse reduceres med mange hundreder personer, hvis tilgangen til højskolerne kan trækkes i vejret for denne gruppe.

Med gennemsnitlig 6-7 % lavere frafald hos studerende, der har været på højskole, er der et væsentligt potentiale for nedbringelse af frafaldet ved at bruge højskolerne aktivt i studieafklarende og -forberedende forløb frem mod uddannelsesstart på videregående uddannelser.

Ved at bruge højskoleophold mere aktivt i forbindelse med uddannelsesafklaring og -forberedelse for unge fra ikke-uddannelsesvante hjem er der mulighed for at bidrage positivt til, at den uddannelsesmæssige mobilitet hos unge øges væsentligt – både gennem bedre opsamling af unge, der frafalder de erhvervsfaglige uddannelser og gennem bedre forberedelse af unge, der efterfølgende påbegynder videregående uddannelser.

Øget fokus på højskolernes rolle i forbindelse med uddannelsesforberedelse for unge fra både ikke-uddannelsesvante og mere uddannelsesvante hjem kan skærpe højskolernes varetagelse af disse unges behov for afklaring og kvalificering. Dét kan igen bidrage til, at endnu flere unge uddannelsesmæssige mønsterbrydere får succes med deres planer.

**Delanalyse 1.
Effekt opgjort som øget tilbagevenden
til uddannelse efter afbrudt
ungdomsuddannelse**

1.1 Sammendrag: Effekt opgjort som øget tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt ungdomsuddannelse

Idet der henvises til de efterfølgende afsnit følger hermed de hovedkonklusioner, der kan udledes af delanalysen.

- Ved at betragte simple optællinger af, hvor store andele, der efter 2 år er kommet i uddannelse, synes der at være en betragtelig gevinst ved at sende unge, der har afbrudt ungdomsuddannelse, på højskole.
- Analysen, hvor de simple optællinger korrigeres for forskelle i elevsammensætninger, viser, at der er en markant positiv effekt hos afbrudte fra ungdomsuddannelserne af at tage på højskole.
- Det vurderes, med baggrund i analyseresultaterne, at der er ca. 17 % forøget chance for komme i gang med uddannelse igen, hvis et afbrud følges op med et højskoleophold.
- For unge, der afbryder en erhvervsfaglig uddannelse, skønnes, at højskoleophold øger chancen for at vende tilbage til uddannelse med ca. 27 %.
- Højskoleophold har især positiv effekt på sandsynligheden for at vende tilbage til afbrudt uddannelse hos unge fra ikke-uddannelsesvante hjem.
- Det gælder især ved afbrud fra erhvervsfaglige uddannelser. Her viser analysen, at sandsynligheden for at vende tilbage til uddannelse øges med ca. 55 %. For unge fra faglærte hjem mv. øges sandsynligheden med ca. 30 % og for unge fra hjem, hvor mindst én forælder er videregående uddannet, øges sandsynligheden for tilbagevenden til uddannelse med ca. 15 %.
- Hos unge fra ikke-uddannelsesvante hjem med afbrud fra en ungdomsuddannelse, tager kun ca. en promille på højskole. Netop denne gruppe får dog et særdeles solidt udbytte af højskoleophold, hvad angår at blive parat til at vende tilbage uddannelsessystemet.
- For de ca. 30.000 personer, der årligt afbryder en erhvervsfaglig uddannelse og ikke søger noget kvalificerende uddannelsesstilbud inden for det første halvår efter afbruddet, giver det mening at bringe højskolerne ind mere centralt i vejledningsprocesserne.
- Med ca. 27 % forbedret tilbagevendelse til uddannelsessystemet ved at deltage på et højskolekursus, kan antallet uden for uddannelse reduceres med mange hundreder personer, hvis tilgangen til højskolerne kan trækkes i vejret for denne gruppe.
- En øget fokus på højskolernes rolle kan for disse afbrudte fra erhvervsfaglige uddannelser også give højskolerne et skub hen imod en mere dedikeret varetagelse af disse unges behov for afklaring og kvalificering. Det kan ikke udelukkes, at en endnu større effekt af højskoleophold kan etableres, hvis der de kommende år sættes yderligere fokus på denne gruppe unges behov.
- Resultaterne af beregningsmodellen viser, at elever fra gymnasiale uddannelser ikke øger deres sandsynlighed for at komme tilbage i uddannelse ved at gå på højskole. Denne tendens gør sig også gældende for elever i uddannelsesforberedende forløb.

Det skal bemærkes, at der i forbindelse med undersøgelsen er nogle uafklarede spørgsmål, der med fordel kan undersøges med sigte på en yderligere nuancering. Dette har imidlertid ikke været muligt inden for den givne ramme.³

1.2 Analyse af højskoleophold: Tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse

I dette afsnit søger vi at måle den effekt – opgjort ved tilbagevenden til uddannelsessystemet – der kan observeres hos personer, der efter uddannelsesafrud tager på højskole. For at kunne holde resultaterne vedrørende effekt af højskoleophold op mod alternative forløb, som også søger at hjælpe unge tilbage til uddannelsessystemet, vurderes i analysen tillige en samlet effekt af en række forberedende uddannelsesaktiviteter.

Analyse

Analysen undersøger, hvilken effekt der kan måles af et gennemført folkehøjskoleophold på unges tilbøjelighed til igen at påbegynde ungdomsuddannelse efter afbrud af enten erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse. Tillige undersøges effekten af forberedende uddannelsesaktiviteter.

Analysepopulationer består af unge, der i perioden 2006-2009 har afbrudt en erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse og ikke har påbegyndt uddannelse igen inden for 6 måneder efter afbruddet. Analysepopulationen følges i to år efter afbruddet fra ungdomsuddannelse for at undersøge om højskoleophold (eller et forberedende uddannelsesforløb) har positiv effekt på sandsynligheden for at vende tilbage til uddannelsessystemet med fornyet påbegyndelse på en uddannelse.

Effekt: Tilbagevenden til uddannelse. Den ønskede fremtid for unge, der afbryder ungdomsuddannelser, er, at de, efter overvejelse af uddannelsesmulighederne, atter påbegynder en uddannelse.

For at afgøre om vores analysepopulation vender tilbage til uddannelsessystemet, følger vi den frem til to år efter det oprindelige afbrud for at afgøre, om der sker ny påbegyndelse.

Forklaring: Højskoleophold (og deltagelse i forberedende uddannelse). I analysen er hovedinteressen, om højskoleophold, og subsidiært forberedende uddannelsesaktivitet, har effekt på tilbagevendelsen til uddannelsessystemet hos afbrudte fra ungdomsuddannelsessystemet. Omdrejningspunktet i analysen er derfor, om der kan måles effekt af at have været på højskoleophold eller i forberedende uddannelse. Vi opdeler derfor analysepopulationen i tre grupper:

Afbrudte elever, der har været på højskole:

Personer i analysepopulationen, der inden for de første 6 måneder efter afbruddet fra ungdomsuddannelsen påbegynder et langt højskoleophold på en folkehøjskole, regnes i analysen for at være i gruppen af højskoleelever.

³ En supplerende spørgeskemaundersøgelse til frafaldne elever ved gymnasiale uddannelser vil måske kunne afdække, om bl.a. de faste studiestarter i august ved gymnasierne betyder, at i øvrigt uddannelsesafklarede unge tvinges til at vente mere end 6 måneder før de påbegynder ny uddannelse. Sådanne resultater vil potentielt kunne forklare disse noget uventede mønstre.

Afbrudte elever, der har været i forberedende uddannelse:

Personer i analysepopulationen, der inden for de første 6 måneder efter afbruddet fra ungdomsuddannelsen påbegynder forberedende uddannelsesforløb inden for forberedende voksenuddannelse (FVU), almen voksenuddannelse (AVU), ordblindeundervisning, på en produktionsskole eller på en husholdnings- og håndarbejdsskole, regnes i analysen for at være i gruppen med forberedende uddannelsesstilbud.

Afbrudte elever uden uddannelsesaktivitet:

Alle øvrige elever i analysepopulationen, der altså har afbrudt en ungdomsuddannelse og i de første 6 måneder efter afbruddet hverken har været på højskole eller i forberedende uddannelse, regnes i analysen for at være i gruppen uden uddannelsesaktivitet.

Analysens datagrundlag og metode beskrives i flere detaljer i bilagene til rapporten.

Udgangspunkt for analyse

Ved at betragte simple optællinger af, hvor store andele, der efter 2 år kommer i uddannelse, jf. Tabel 1, synes der at være en betragtelig gevinst ved at sende unge, der har afbrudt ungdomsuddannelse, på højskole. Herfra er der nemlig 57,3 % der kommer i gang med uddannelse igen, mens den tilsvarende andel af de unge, der ikke har uddannelsesaktivitet efter afbruddet, kun er 44,5 %. På samme vis er der god mening med at benytte tilbuddene med forberedende uddannelse, hvorfra 52,9 % kommer i uddannelse igen.

Tabel 1 Andele, der inden for 2 år efter afbrudt uddannelse atter kommer i uddannelse fordelt på de tre undersøgelsesgrupper

	Alle	Elever uden uddannelsesaktivitet	Elever i forberedende uddannelse	Højskoleelever
Antal	157.600	142.106	14.958	536
Andel i uddannelse efter 2 år	45,4 %	44,5 %	52,9 %	57,3 %

Forskelle i person- og uddannelsesbaggrund hos de unge, der deler sig i de tre grupper af aktivitet (elever uden uddannelsesaktivitet, elever i forberedende uddannelse og højskoleelever), betyder imidlertid, at forskellene i andele ikke i sig selv er udtryk for effekt af aktiviteterne. Forskellene er nemlig også udtryk for, at der på højskolerne, jf. Tabel 2:

- kommer flere fra mere uddannelsesvante hjem,
- kommer mange kvinder,
- er relativt mange elever med dansk herkomst,
- er relativt mange elever med gode karakterer fra grundskolens afgangsprøve,
- er flere unge elever, og
- er flere, der kommer fra de gymnasiale uddannelser.

I det følgende analyseres det, hvilken effekt der kan måles af højskoleophold på sandsynligheden for at vende tilbage til uddannelse hos afbrudte fra ungdomsuddannelserne, når der kontrolleres for de relevante forskelle i person- og uddannelsesbaggrund hos frafaldselever med og uden højskoleophold og forberedende uddannelse.

Tabel 2 Fordeling af eleverne i de tre undersøgelsesgrupper på baggrundsvariabler

	Alle	Elever uden uddannelsesaktivitet	Elever i forberedende uddannelse	Højskoleelever
I alt	157.600	142.106	14.958	536
Forældres uddannelse	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Ufaglært el. uoplyst	29,7 %	29,3 %	34,0 %	10,6 %
Faglært mv.	46,2 %	46,3 %	45,7 %	36,6 %
Videregående uddannelse	24,1 %	24,4 %	20,3 %	52,8 %
Køn	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Kvinder	47,9 %	47,9 %	47,2 %	50,2 %
Mænd	52,1 %	52,1 %	52,8 %	49,8 %
Herkomst	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Dansk herkomst	84,0 %	84,4 %	79,7 %	92,5 %
Udenlandsk herkomst	16,0 %	15,6 %	20,3 %	7,5 %
Karakterer 9. kl	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Uoplyst/under 6	83,6 %	83,1 %	89,8 %	63,1 %
Mindst 6	16,4 %	16,9 %	10,2 %	36,9 %
Alder	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
15-18 år	43,8 %	41,9 %	61,9 %	54,5 %
19+ år	56,2 %	58,1 %	38,1 %	45,5 %
Afbrudsuddannelse	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Gymnasial uddannelse	19,2 %	19,9 %	11,8 %	34,5 %
Erhvervsfaglig uddannelse	80,8 %	80,1 %	88,2 %	65,5 %

1.3 Effekt af højskoleophold og forberedende uddannelse på tilbagevenden til uddannelse efter afbrud

Analysen viser, at der generelt set er positiv effekt hos afbrudte fra ungdomsuddannelserne af at tage på højskole. Det fremgår af Tabel 3, at der er signifikant forbedret chance for på ny at påbegynde en uddannelse, når elever inden for 6 måneder fra et uddannelsesafbrud påbegynder et højskoleophold.

Samlet set vurderer vi, med baggrund i analyseresultaterne, at der er ca. 17 % forøget chance for komme i gang med uddannelse igen, hvis et afbrud følges op med et højskoleophold.

For unge, der afbryder en erhvervsfaglig uddannelse, skønner vi, at højskoleophold øger chancen for at vende tilbage til uddannelse med ca. 27 %.

Gruppen af elever, der har afbrudt gymnasiale uddannelser er væsentligt mindre end gruppen af afbrudselever fra de erhvervsfaglige uddannelser. For denne gruppe viser beregningsmodellen ingen øget tilbagevending hos elever der tager på højskole. Tværtimod kommer modellen ud med en negativ effekt af både højskoleophold og forberedende uddannelses for denne gruppe. Det kan ikke afvises, at

en udvidet modelspecifikation med flere forklarende variabler vil kunne finde bagvedliggende grunde til, at det forholder sig sådan.⁴

Tabel 3 Resultater af logistiske regressionsanalyser – for højskoleelever og elever ved forberedende uddannelse vis-a-vis afbrudte elever uden uddannelsesaktivitet de første 6 måneder efter afbrud

	(1) Sandsynligheder – før kontrol for baggrundsvariabler	(2) Relativ sandsynlighed – før kontrol for baggrundsvariabler	(3) Relativ sandsynlighed – efter kontrol for baggrundsvariabler	(4) Resultatet er statistisk signifikant - 95 % signifikansniveau*
Højskole vs. ingen aktivitet				
Alle	57,3 % vs. 44,5 %	1,28	1,17	Ja
Afbrudte fra erhvervsfaglige uddannelser	58,1 % vs. 41,3 %	1,13	1,27	Ja
Afbrudte fra gymnasiale uddannelser	55,7 % vs. 57,6 %	0,97	0,83	Ja
Forberedende uddannelse vs. ingen aktivitet				
Alle	52,9 % vs. 44,5 %	1,19	1,15	Ja
Afbrudte fra erhvervsfaglige uddannelser	52,1 % vs. 41,3 %	1,26	1,18	Ja
Afbrudte fra gymnasiale uddannelser	59,2 % vs. 57,6 %	1,03	0,99	Nej

* Når grupperne af studerende bliver små som følge af opdelinger i datamaterialet, bliver styrken af den statistiske model svagere. En følge heraf er, at usikkerheden på de enkelte estimater øges og det bliver sværere at opnå statistisk signifikans. Anm.: Tabellens kolonner viser (1) de optalte tilbagevendelsessandsynlighederne for unge med og uden højskole (el. med og uden forberedende uddannelse), (2) forholdet mellem sandsynlighederne i de to grupper, når der ikke er kontrolleret for forskelle i elevgrupperne, samt (3) forholdet mellem sandsynlighederne for at vende tilbage til uddannelse i de to grupper, efter modelmæssig korrektion for andre forskelle i elevgrupperne. Kolonne (4) angiver om resultaterne er statistisk signifikante. At resultaterne signifikante betyder, at der er overbevisende evidens for, at forskellene i sandsynlighederne afspejler faktiske forskelle i mønstrene for de to grupper.

Stort set samme mønster som for højskoleeleverne ser vi for eleverne ved forberedende uddannelsesforløb. Også her er der generelt bedre chancer for at komme i uddannelse igen, når afbrud på ungdomsuddannelse følges op med et relevant forberedende uddannelsesforløb.

1.4 Effekt af højskoleophold på tilbagevenden til uddannelse hos afbrudte fra erhvervsfaglige uddannelser set på baggrund af forældrenes uddannelsesbaggrund

Det er muligt, gennem opdeling af data, at gennemføre modelberegningerne for hver gruppe af uddannelsesbaggrund.

⁴ En supplerende spørgeskemaundersøgelse til frafaldne elever ved gymnasiale uddannelser vil måske også kunne afdække, om bl.a. de faste studiestarter i august ved gymnasierne betyder, at i øvrigt uddannelsesafklarede unge tvinges til at vente mere end 6 måneder før de påbegynder ny uddannelse. Sådanne resultater vil potentielt kunne forklare, at højskoleeleverne (og eleverne med forberedende uddannelse) har lavere tilbagevenden til uddannelse end andre med afbrudt gymnasial uddannelse.

Tabel 4 viser resultater af partielle modelberegninger for personer med afbrudt erhvervsfaglig uddannelse, gennemført for hver af grupperne af forældreuddannelse for sig. Resultaterne i tabellen er, på grund af de små grupper af elever, mere usikre end hovedresultaterne. Alligevel er de ganske interessante.

Tabellen viser, at højskoleophold især har positiv effekt på sandsynligheden for at vende tilbage til uddannelse efter afbrud hos unge fra ikke-uddannelsesvante hjem. Det er nemlig denne gruppe af unge, der har den største forbedring i chance for at tilbagevende til uddannelsessystemet gennem højskoleforløb.

Tabel 4 Resultater af logistiske regressionsanalyser – højskoleelever vis-a-vis afbrudte elever uden uddannelsesaktivitet hos afbrudte elever fra erhvervsfaglige uddannelser fra mere eller mindre uddannelsesvante hjem

	(1) Sandsynligheder – før kontrol for baggrundsvariabler	(2) Relativ sandsynlighed – før kontrol for baggrundsvariabler	(3) Relativ sandsynlighed – efter kontrol for baggrundsvariabler	(4) Resultatet er statistisk signifikant - 95 % signifikansniveau*
Afbrudte fra erhvervsfaglige uddannelser				
Grundskole el. uoplyst	50,0 % vs. 30,6 %	1,63	1,55	Ja
Faglært el. gymnasial udd.	61,9 % vs. 45,3 %	1,37	1,30	Ja
Videregående uddannelse	57,4 % vs. 48,8 %	1,18	1,15	Nej

* Når grupperne af studerende bliver små som følge af opdelinger i datamaterialet, bliver styrken af den statistiske model svagere. En følge heraf er, at usikkerheden på de enkelte estimater øges og det bliver sværere at opnå statistisk signifikans.

Anm.: Tabellens kolonner viser (1) de optalte tilbagevendelsessandsynlighederne for unge med og uden højskole, (2) forholdet mellem sandsynlighederne i de to grupper, når der ikke er kontrolleret for forskelle i elevgrupperne, samt (3) forholdet mellem sandsynlighederne for at vende tilbage til uddannelse i de to grupper, efter modelmæssig korrektion for andre forskelle i elevgrupperne. Kolonne (4) angiver om resultaterne er statistisk signifikante. At resultaterne signifikante betyder, at der er overbevisende evidens for, at forskellene i sandsynlighederne afspejler faktiske forskelle i mønstrene for de to grupper.

Analysen viser, at sandsynligheden for at vende tilbage til uddannelse øges med ca. 55 % for denne gruppe. For unge fra faglærte hjem mv. øges chancen for at vende tilbage til uddannelse med ca. 30 %, mens den for unge fra hjem, hvor mindst den ene forælder har en videregående uddannelse, øges med ca. 15 %.

1.5 Perspektiver af effekten af højskoleophold på tilbagevenden til uddannelse

Ifølge Undervisningsministeriet var der i 2012 over 35.000 der afbrød en erhvervsfaglig uddannelse, og knap 9.000 der afbrød en gymnasial uddannelse.⁵ Af de afbrudte fra de erhvervsfaglige uddannelser i årene frem til 2009, var omkring to tredjedele efter 27 måneder fortsat ikke i gang med en kompetencegivende uddannelse, mens det samme gjaldt for ca. halvdelen af de afbrudte fra de gymnasiale uddannelser. Disse tal vidner om et behov for at undersøge og udnytte virkemidler, der kan hjælpe personer, der har afbrudt ungdomsuddannelserne, videre i uddannelsessystemet.

⁵ Undervisningsministeriet rapporterer alene afbrud fra uddannelser, der varer mere end 15 måneder. Derfor svarer disse tal ikke præcist til tallene opgjort i denne analyse, der gælder afbrud, der varer mere end 6 måneder. Tal fra Undervisningsministeriet: <http://www.uvm.dk/Service/Statistik/Databanken>, EAK og EOU (trukket september 2013).

Tabel 5 Fordeling af elevernes baggrundsvARIABLER i de tre undersøgellesgrupper

	Alle		Elever uden uddannelsesaktivitet	Elever i forberedende uddannelse	Højskoleelever
I alt	157.600	100,0 %	90,2 %	9,5 %	0,3 %
Forældres uddannelse					
Ufaglært el. uoplyst	46.786	100,0 %	89,0 %	10,9 %	0,1 %
Faglært mv.	72.775	100,0 %	90,3 %	9,4 %	0,3 %
Videregående uddannelse	38.039	100,0 %	91,3 %	8,0 %	0,7 %
Køn					
Kvinder	75.422	100,0 %	90,3 %	9,4 %	0,4 %
Mænd	82.178	100,0 %	90,1 %	9,6 %	0,3 %
Herkomst					
Dansk herkomst	132.323	100,0 %	90,6 %	9,0 %	0,4 %
Udenlandsk herkomst	25.277	100,0 %	87,8 %	12,0 %	0,2 %
Karakterer 9. kl					
Uoplyst/under 6	131.823	100,0 %	89,6 %	10,2 %	0,3 %
Mindst 6	25.777	100,0 %	93,3 %	5,9 %	0,8 %
Alder					
15-18 år	69.065	100,0 %	86,2 %	13,4 %	0,4 %
19+ år	88.535	100,0 %	93,3 %	6,4 %	0,3 %
Afbrudsuddannelse					
Gymnasial	30.294	100,0 %	93,6 %	5,8 %	0,6 %
Erhvervsfaglig	127.306	100,0 %	89,4 %	10,4 %	0,3 %

Tabel 5 viser, hvorledes personer fra ungdomsuddannelserne på baggrund af personlige og tidligere uddannelsesforhold fordeler sig på højskoleophold, forberedende uddannelse og ingen aktivitet, når de har afbrudt deres uddannelser.

Som det fremgår, er der i dag kun en meget begrænset andel (ca. 0,3 %), der har mulighed for og vælger at tage på højskole. Mens de forberedende uddannelsesstilbud når ca. 10 % af de afbrudte elever, benytter ca. 90 % af alle, der afbryder uddannelse og har mindst en 6 måneders periode uden uddannelse, slet ikke noget kvalificerende uddannelsesstilbud i løbet af de første 6 afbrudsmåneder.

Hos unge fra ikke-uddannelsesvante hjem, er der endnu færre der vælger at tage på højskole, nemlig ca. 1 ud af hver 1.000. Men som vi har vist ovenfor får netop denne gruppe et særdeles solidt udbytte af højskoleophold, hvad angår at blive parat til at vende tilbage uddannelsessystemet. Og igen må det nævnes, at skoleformen på kostskolerne mv. netop må forventes at give disse unge nogle af de rammer og noget af den støtte, som de har behov for.

Med 35.000 årlige afbrud fra de erhvervsfaglige uddannelser er en forøget tilbagevenden til uddannelsessystemet afgørende for muligheden for at nå de uddannelsespolitiske målsætninger, som sigter mod at skabe en uddannet befolkning, der kan løfte fremtidens kompetencebehov.

For de ca. 30.000 personer, der årligt afbryder en erhvervsfaglig uddannelse og ikke søger noget kvalificerende uddannelses tilbud inden for det første halvår efter afbruddet, giver det mening at bringe højskolerne ind mere centralt i vejledningsprocesserne. Uden kvalificerende tilbud, forventer vi at kun ca. 10.000 vil være tilbage i uddannelse efter 2 år, mens ca. 20.000 fortsat vil være uden for uddannelsessystemet.

Med ca. 27 % forbedret tilbagevendelse til uddannelsessystemet ved at deltage på et højskolekursus kan antallet uden for uddannelse reduceres med mange hundreder personer, hvis tilgangen til højskolerne kan trækkes i vejret for denne gruppe.

Endelig kan øget fokus på højskolernes rolle for disse afbrudte fra erhvervsfaglige uddannelser også give højskolerne et skub hen imod en mere dedikeret varetagelse af disse unges behov for afklaring og kvalificering. Det kan bestemt ikke udelukkes, at en endnu større effekt af højskoleophold kan etableres, hvis der de kommende år sættes yderligere fokus på denne gruppe unges behov.

Bilag 1

Bilag 1.1: Metodebeskrivelse. Tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse

Her beskrives data og metode anvendt i analysen af effekten af højskoleophold på tilbagevenden til uddannelsessystemet efter afbrud fra en ungdomsuddannelse.

Datagrundlag

Datamaterialet, i form af optalt sumdata, er leveret sommeren 2013 af UNI-C. Data i leverancen stammer fra Danmarks Statistiks og UNI-Cs fælles databeredskab vedr. uddannelse.

Uddannelsesdataberedskabet indeholder på udtrækstidspunktet uddannelses- og personbaggrundsdata fra midten af 1970'erne til udgangen af 2011. Dette gør det muligt at anvende elevers uddannelsesoplysninger fra før og efter højskoleophold sammen med oplysninger om forældres uddannelse.

Datamaterialet består af en fuldtælling af personer, der

- i tællingsårene 2006 – 2009 (dvs. perioden 1. oktober 2005 til 30. september 2009) har afbrudt enten en erhvervsfaglig eller en gymnasial uddannelse,⁶ og
- i 6 måneder efter afbruddet ikke har påbegyndt en ny kompetencegivende uddannelse.

Inden for de 6 måneder efter afbruddet observeres det også, om eleverne påbegynder et højskoleophold eller et forberedende uddannelsesforløb. Hvis der i 6-månedersperioden sker tilgang til et langt højskolekursus, regnes personerne som højskoleelever. Sker der i perioden tilgang til et forberedende forløb, regnes de som elever ved forberedende uddannelser. Sker der i de første 6 måneder ikke tilgang nogen af de to aktiviteter, regnes personer for ikke at have uddannelsesaktivitet.

Populationen følges yderligere i 18 måneder (ud over de 6 måneder, hvor vi har betinget, at de ikke har påbegyndt ny kompetencegivende uddannelse, og hvor vi fastlægger om der er tale om højskoleelever hhv. elever ved forberedende uddannelser). Hvis der i denne periode sker tilgang til kompetencegivende fuldtidsuddannelse, regnes personerne for at være vendt tilbage til uddannelse. Hvis der ikke sker fornyet tilgang til uddannelse i perioden, regnes personerne for ikke at vende tilbage til uddannelse efter afbruddet.

I analysen indgår (foruden oplysningen om evt. højskoleophold eller forberedende uddannelse de første 6 måneder efter afbrud fra ungdomsuddannelse) følgende forklarende variable:

- Elevens køn
- Elevens alder ved afbrudstidspunktet
- Elevens etniske herkomst
- Gennemsnitskarakterer fra grundskolens 9. klasse afgangsprøve⁷
- Forældrenes uddannelse (bestemmer graden af uddannelsesvanthed i hjemmet)⁸
- Afbrudt uddannelse

⁶ Afbrud defineres i analysen til at være alle uddannelsesophør, der sker uden at eleven opnår erhvervs- eller studiemæssig kompetence. Ud over registrerede afbrud indgår også ophørt uddannelse efter fuldført grundforløb på en erhvervsuddannelse og ophør efter fx 1. år fra en gymnasial uddannelse.

⁷ Beregnet på baggrund af samtlige fag, som eleven har aflagt prøve i. Opgjort efter (evt. omregnet til) 7-trinsskalaen.

⁸ Sammenlignelighed i forældrenes uddannelsesniveau er sikret ved, at forældrenes højeste uddannelse er opgjort ultimo det år, hvor eleven fyldte 14 år.

Analysepopulationen fordelt mht. højskoleophold eller deltagelse i forberedende uddannelse efter afbrud, eventuel tilbagevenden til uddannelse og på de øvrige forklarende variabler er leveret som sumdata af UNI-C. Frekvenstabellinger af analysepopulationen findes i bilagstabel 1.2.

Statistisk inferensmodel:

Den statistiske analyse anvender logistisk regression til at modellere sandsynligheden for på ny at påbegynde en uddannelse 6-24 måneder efter afbruddet fra den oprindelige uddannelse.

Tilbøjeligheden til at vende tilbage til uddannelse hos unge med højskoleophold (hhv. forberedende uddannelse) beregnes relativt i forhold til tilbøjeligheden hos gruppen, der ingen uddannelsesaktivitet har haft efter afbruddet.

I modellerne indgår foruden eventuelt højskoleophold og forberedende uddannelse også de øvrige forklarende variabler, således at de beregnede effekter af hhv. højskole og forberedende uddannelse kontrolleres for effekten af andre mulige forklaringer (confounding).

Modelanalysens output oplyses som odds ratioer for effekt efter kontrol for kovariater. Odds ratio er, når de modellerede sandsynligheder er små (under 10 %) gode estimater for forskellen i sandsynlighed. Men i tilfælde som her, hvor der modelleres sandsynligheder større end 10 %, overvurderes forskellen af odds ratioen. For at få sammenlignelige (og mere konservative) resultater, beregnes ud fra odds ratioen korrigerede relative sandsynligheder, der viser effekten af højskoleophold efter kontrol for kovariater.⁹

Modelberegninger er foretaget i proc logistic i SAS.

⁹ Odds ratio er forholdet mellem oddsene for hhv. gruppe 1 (her gruppen, der har været på højskole) og referencegruppe 0 (her: gruppen, der ikke har været på højskole). Odds beregnes som $P/(1-P)$, hvor P er sandsynligheden for udfald (her: tilbagevenden til uddannelse), mens (1-P) herved bliver sandsynligheden for ingen udfald (her: ingen tilbagevenden til uddannelse). Beregningen af relative sandsynligheder følger Zhang og Yus approksimation, $RR=OR/[(1-P_0)+P_0*OR]$. Zhang og Yu, 1998, "What's the Relative Risk? A Method of Correcting the Odds Ratio in Cohort Studies of Common Outcomes"

Bilag 1.2: Tabel. Tilbagevenden til uddannelse efter afbrudt erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse
Bilagstabel 1.2 Andel i uddannelse efter 2 år hos de tre undersøgelsesgrupper

	Alle	Ingen uddannelsesaktivitet	Forberedende uddannelse	Højskoleelever
I alt	45,4 %	44,5 %	52,9 %	57,3 %
Forældres højeste uddannelse				
Ufaglært el. uoplyst	33,1 %	31,5 %	46,0 %	49,1 %
Faglært el. gymnasial udd.	49,0 %	48,1 %	56,8 %	55,1 %
Videregående uddannelse	53,5 %	53,2 %	55,7 %	60,4 %
Køn				
Kvinder	44,8 %	44,1 %	50,8 %	62,1 %
Mænd	45,9 %	44,9 %	54,8 %	52,4 %
Herkomst*				
Dansk herkomst	47,6 %	46,8 %	55,4 %	57,3 %
Udenlandsk herkomst	33,6 %	32,2 %	43,2 %	57,5 %
Karakterer 9. kl**				
Uoplyst/under 6	41,6 %	40,4 %	51,7 %	55,3 %
Mindst 6	64,5 %	64,6 %	63,6 %	60,6 %
Alder				
15-18 år	60,1 %	60,3 %	58,8 %	57,2 %
19+ år	33,9 %	33,1 %	43,4 %	57,4 %
Afbrudsuddannelse				
Gymnasial	57,7 %	57,6 %	59,2 %	55,7 %
Erhvervsfaglig	42,4 %	41,3 %	52,1 %	58,1 %

* Følger Danmarks Statistiks herkomstdefinitioner. Udenlandsk herkomst omfatter indvandrere og efterkommere af indvandrere.

** Samlet karaktergennemsnit fra folkeskolens 9. klasse prøve. Opgjort (evt. omregnet) iht. 7-trinsskalaen.

**Delanalyse 2.
Effekt opgjort som mindsket
frafald på videregående uddannelse**

2.1 Sammendrag: Frafald på videregående uddannelse

Med henvisning til de efterfølgende afsnit, følger hermed de hovedkonklusioner, der kan uddrages af delanalysen

- I undersøgelsen indgår i alt ca. 200.000 unge, der i perioden 2007-10 påbegyndte en videregående uddannelse. Af disse har ca. 15.500 været på højskole.
- Analysen viser, at højskoleeleverne klarer sig bedre på videregående uddannelser end studerende, der ikke har været på højskole. Dette gælder både, når vi betragter frafald efter et og to år.
- Et år efter påbegyndelse på videregående uddannelser er der hos studerende, der ikke har været på højskole, gennemsnitlig 13,5 %, der har afbrudt studiet. Efter to år udgør de, der har afbrudt studiet, 19,5 % af de påbegyndte. Hos de studerende, der har været på højskole forud for påbegyndelsen, er frafaldet lavere. Her er det efter ét år kun 11,0 %, der har afbrudt, mens afbrudsandelen efter to år er 16,0 %.
- For at beregne effekten af højskoleophold, kontrolleres der i en modelberegning for de forskelle i person- og uddannelsessammensætning, der er i grupperne af studerende uden og med højskoleophold.
- Analysen viser, at der er god effekt af at have været på højskole – også når resultaterne kontrolleres for forskelle i, hvordan grupperne i øvrigt er sammensat.
- Afbruddet reduceres med 6-7 %, når studerende tager på højskole forud for studiestart. Effekten er den samme, uanset om afbruddet opgøres efter ét eller to års studier.
- Med gennemsnitlig 6-7 % lavere frafald hos studerende, der har været på højskole, er der et væsentligt potentiale for nedbringelse af frafaldet ved at bruge højskolerne aktivt i studieafklarende og -forberedende forløb frem mod uddannelsesstart på videregående uddannelser.
- Især på universitetsuddannelserne er effekten stor. Efter ét års studier ses en reduktion i frafald på ca. 8 %, efter to års studier på ca. 10 %.
- Og særlig for unge fra ikke-uddannelsesvante hjem, hos hvilke der er forholdsmæssig øget frafaldsrisiko (over 25 % afbryder uddannelsen inden for de første to studieår), betyder højskoleophold markant lavere frafald. Her er reduktionen i frafald på 15 % efter både et og to år.
- Ved at bruge højskoleophold mere aktivt i forbindelse med uddannelsesafklaring og uddannelsesforberedelse for unge fra ikke-uddannelsesvante hjem, er der således mulighed for at bidrage positivt til, at den uddannelsesmæssige mobilitet hos unge øges.
- Øget fokus på højskolernes rolle i forbindelse med uddannelsesforberedelse for unge fra både ikke-uddannelsesvante og mere uddannelsesvante hjem kan skærpe højskolernes varetagelse af disse unges behov for afklaring og kvalificering. Dette kan igen bidrage til, at endnu flere unge uddannelsesmæssige mønsterbrydere får succes med deres planer.

2.2 Analyse af højskoleophold: Frafald på videregående uddannelse

I denne delanalyse undersøges det om højskoleophold har effekt på frafaldet fra videregående uddannelser.

For at måle effekten af højskoleophold på studerendes frafald fra videregående uddannelser, optælles afbrud inden for 1 og 2 år hos samtlige, der er påbegyndt en videregående uddannelse. Tilgangspopulationen opdeles sidenhen i en gruppe af personer, der før studiestart har været på højskole (langt ophold), og en større gruppe af personer, der ikke har været på højskole.

Analyse

Analysen undersøger, hvilken effekt der kan måles af et gennemført folkehøjskoleophold på studerendes på videregående uddannelsers afbrudstilbøjelighed.

Analysen følger to populationer: Dels studerende, der 2006-2009 har påbegyndt en videregående uddannelse, og som følges for at observere afbrud ind til to år efter påbegyndelsen. Og dels studerende, der 2007-2010 har påbegyndt en videregående uddannelse, og som følges i et år.

Effekt: Mindsket frafald hos studerende på videregående uddannelse. For at afgøre om analysepopulationernes frafald, følger vi dem i henholdsvis et og to år efter påbegyndelsen på uddannelsen for at afgøre, om der sker frafald.

Det er analysens mål at vurdere, om det, tidligere at have været på højskoleophold, har effekt på frafaldet hos de studerende.

Forklaring: Højskoleophold. Fokus for analysen er, om højskoleophold har mindskende effekt på frafaldet fra videregående uddannelser.

Vi opdeler på denne baggrund vores analysepopulationer i to:

Studerende, der har været på højskole:

Personer i analysepopulationen, der forud for påbegyndelse af videregående uddannelse har gennemført et langt højskoleophold på en folkehøjskole, regnes i analysen for at være i gruppen af højskoleelever.

Studerende, der ikke har været på højskole:

Alle øvrige studerende i analysepopulationen regnes i analysen for at være i gruppen af ikke-højskoleelever.

Analysens datagrundlag og metode beskrives i flere detaljer i bilagene til rapporten.

Udgangspunkt

Simple optællinger af frafaldsandele på de videregående uddannelser, jf. Tabel 6, indikerer, at højskoleeleverne klarer sig bedre på videregående uddannelser end studerende, der ikke har været på højskole. Dette gælder både, når vi betragter frafald efter et og to år.

Et år efter påbegyndelse på videregående uddannelser er der hos studerende, der ikke har været på højskole, gennemsnitlig 13,5 %, der har afbrudt studiet. Efter to år udgør de, der har afbrudt studiet, 19,5 % af de påbegyndte. Hos de studerende, der har været på højskole forud for påbegyndelsen, er frafaldet lavere. Her er det efter ét år kun 11,0 %, der har afbrudt, mens afbrudsandelen efter to år er 16,0 %.

Tabel 6 Andele, der inden for 1 hhv. 2 år efter påbegyndelse har afbrudt videregående uddannelse

	Alle	Studerende uden højskoleophold	Studerende med højskoleophold
Antal påbegyndte 2007-10	200.453	186.888	13.565
Andel med afbrud efter 1 år	13,3 %	13,5 %	11,0 %
Antal påbegyndte 2006-09	190.937	176.846	14.091
Andel med afbrud efter 2 år	19,2 %	19,5 %	16,0 %

Afbrudsprocenterne i Tabel 6 viser, at tidligere højskoleelever har mindre afbrud end andre studerende på de videregående uddannelser. For at kunne vurdere om det er højskoleopholdet, eller andre kendetegn ved netop disse elever, der udvirker det lavere frafald, er der behov for at inddrage forskelle i person- og uddannelsesbaggrund hos unge, der henholdsvis ikke har og har været på højskole.

Jf. Tabel 7 nedenfor, er der hos studerende, der har været på højskole, en række forhold der taler for, at højskoleeleverne er sammensat af personer med gode vilkår for at klare sig på videregående uddannelser. Der er således, blandt højskoleeleverne

- flere fra mere uddannelsesvante hjem,
- mange kvinder,
- få med udenlandsk herkomst,
- relativt mange, der har gennemført gymnasiale uddannelser,
- flere, der er fyldt 22 år, og
- flere, der påbegynder professions- og universitetsbacheloruddannelser.

Til gængæld er der hos højskoleeleverne også et flertal, der har middelmådige karakterer fra deres gymnasiale uddannelse (under 6 i gennemsnit), hvilket almindeligvis reducerer de studerendes chancer for at gennemføre videregående uddannelser. For denne gruppe, der udgør knapt 60 % af de studerende på videregående uddannelser, som har været på højskole, er det i sig selv bemærkelsesværdigt, at højskoleeleverne klarer sig bedre end andre på de videregående uddannelser.

I det følgende analyseres det, hvilken effekt, der kan måles af højskoleophold på afbrudstilbøjeligheden på videregående uddannelser, når der kontrolleres for relevante forskelle i person- og uddannelsesbaggrund hos de studerende med og uden højskoleophold.

Tabel 7 Fordeling af studerende (påbegyndt 2007-10) uden og med højskole på baggrundsvARIABLE

	Alle	Studerende uden højskoleophold	Studerende med højskoleophold
Forældres uddannelse	100 %	100 %	100 %
Ufaglært el. uoplyst	22 %	23 %	9 %
Faglært mv.	34 %	34 %	27 %
Videregående uddannelse	44 %	43 %	64 %
Køn	100 %	100 %	100 %
Kvinder	58 %	58 %	64 %
Mænd	42 %	42 %	36 %
Herkomst	100 %	100 %	100 %
Dansk herkomst	83 %	82 %	96 %
Udenlandsk herkomst	17 %	18 %	4 %
Adgangsgivende uddannelse **	100 %	100 %	100 %
Uoplyst/ukendt	27 %	28 %	16 %
Almengymnasiale uddannelser	56 %	55 %	75 %
Erhvervsgymnasiale uddannelser	17 %	17 %	9 %
Karakterkvotient fra adgangsgivende eksamen **	100 %	100 %	100 %
Uoplyst	27 %	28 %	16 %
Under 6	44 %	43 %	59 %
Mindst 6	29 %	29 %	25 %
Alder	100 %	100 %	100 %
15-21 år	48 %	49 %	31 %
22+ år	52 %	51 %	69 %
Videregående uddannelse	100 %	100 %	100 %
Korte videregående uddannelser	19 %	19 %	11 %
Professionsbachelor	40 %	40 %	41 %
Akademisk bachelor	42 %	41 %	48 %

* Følger Danmarks Statistiks herkomstdefinitioner. Udenlandsk herkomst omfatter indvandrere og efterkommere af indvandrere.

** Adgangsgivende uddannelse og eksamenskvalitet fra Eksamensdatabasen. Opgjort (evt. omregnet) iht. 7-trinsskalaen.

Effekt af højskoleophold på afbrudsfrekvens fra videregående uddannelse

Der er, jf. Tabel 8, med hensyn til afbrud på videregående uddannelser, god effekt af at have været på højskole. Analysen viser, at afbruddet reduceres med 6-7 %, når studerende tager højskoleophold forud for påbegyndelse af videregående uddannelse. Effekten er den samme, uanset om afbruddet opgøres efter ét eller to års studier.

Især på universitetsuddannelserne er effekten stor. Efter ét års studier ses en reduktion i frafald på ca. 8 %, efter to års studier på ca. 10 %.

Tabel 8 Resultater af logistiske regressionsanalyser – for studerende uden og med højskoleophold

	(1) Sandsynligheder – før kontrol for baggrundsvariabler	(2) Relativ sandsynlighed – før kontrol for baggrundsvariabler	(3) Relativ sandsynlighed – efter kontrol for baggrundsvariabler	(4) Resultatet er statistisk signifikant - 95 % signifikansniveau*
Højskole vs. ingen højskole				
Afbrud efter 1 år				
Alle	11,0 % vs. 13,5 %	0,81	0,93	Ja
Korte videregående uddannelser	15,6 % vs. 19,1 %	0,82	0,92	Ja
Professionsbachelor-uddannelser	10,8 % vs. 12,6 %	0,86	0,93	Ja
Universitetsbachelor-uddannelser	10,1 % vs. 11,7 %	0,86	0,92	Ja
Afbrud efter 2 år				
Alle	16,0 % vs. 19,5 %	0,82	0,94	Ja
Korte videregående uddannelser	22,3 % vs. 26,9 %	0,83	0,95	Nej
Professionsbachelor-uddannelser	16,0 % vs. 18,2 %	0,88	0,94	Nej
Universitetsbachelor-uddannelser	14,6 % vs. 17,2 %	0,85	0,90	Ja

* Når grupperne af studerende bliver små som følge af opdelinger i datamaterialet, bliver styrken af den statistiske model svagere. En følge heraf er, at usikkerheden på de enkelte estimater øges og det bliver sværere at opnå statistisk signifikans.

Anm.: Tabellens kolonner viser (1) optalte afbrudssandsynlighederne hos unge med og uden højskole, (2) forholdet mellem afbrudssandsynlighederne i de to grupper, når der ikke er kontrolleret for forskelle i elevgrupperne, samt (3) forholdet mellem afbrudssandsynlighederne i de to grupper, efter modelmæssig korrektion for andre forskelle i elevgrupperne. Kolonne (4) angiver om resultaterne er statistisk signifikante. At resultaterne signifikante betyder, at der er overbevisende evidens for, at forskellene i sandsynlighederne afspejler faktiske forskelle i mønstrene for de to grupper.

2.4 Effekt af højskoleophold på afbrud hos studerende fra mindre uddannelsesvante familier

Ved at opdele tilgangspopulationerne i grupper efter forældrenes uddannelser opnås viden om, hvordan højskoleophold påvirker frafaldsmønstrene i hver af disse grupper.

De partielle analyser, jf. Tabel 9, viser ganske klart, at unge fra ikke-uddannelsesvante hjem har størst effekt af højskoleophold. Her er mindskelsen af frafald således ca. 15 % efter både ét og to års studier.

Tabel 9 Resultater af logistiske regressionsanalyser – afbrud hos højskoleelever vis-a-vis andre studerende på videregående uddannelser. Opdelt på forældres uddannelse

	(1) Sandsynligheder – før kontrol for baggrundsvARIABLER	(2) Relativ sandsynlighed – før kontrol for baggrundsvARIABLER	(3) Relativ sandsynlighed – efter kontrol for baggrundsvARIABLER	(4) Resultatet er statistisk signifikant - 95 % signifikansniveau*
Højskole vs. ingen højskole				
Afbrud efter 1 år				
Grundskole el. uoplyst	14,0 % vs. 17,5 %	0,80	0,85	Ja
Faglært el. gymnasial udd.	12,0 % vs. 13,8 %	0,87	0,92	Nej
Videregående uddannelse	10,2 % vs. 11,1 %	0,92	0,97	Nej
Afbrud efter 2 år				
Grundskole el. uoplyst	21,0 % vs. 26,0 %	0,81	0,85	Ja
Faglært el. gymnasial udd.	18,0 % vs. 20,0 %	0,90	0,96	Nej
Videregående uddannelse	14,4 % vs. 15,9 %	0,91	0,96	Nej

* Når grupperne af studerende bliver små som følge af opdelinger i datamaterialet, bliver styrken af den statistiske model svagere. En følge heraf er, at usikkerheden på de enkelte estimater øges og det bliver sværere at opnå statistisk signifikans.

Anm.: Tabellens kolonner viser (1) optalte afbrudssandsynlighederne hos unge med og uden højskole, (2) forholdet mellem afbrudssandsynlighederne i de to grupper, når der ikke er kontrolleret for forskelle i elevgrupperne, samt (3) forholdet mellem afbrudssandsynlighederne i de to grupper, efter modelmæssig korrektion for andre forskelle i elevgrupperne. Kolonne (4) angiver om resultaterne er statistisk signifikante. At resultaterne signifikante betyder, at der er overbevisende evidens for, at forskellene i sandsynlighederne afspejler faktiske forskelle i mønstrene for de to grupper.

Effekten hos unge fra hjem, hvor forældrene har enten en faglært eller videregående uddannelse, er relativt mindre. Når vi kontrollerer for effekten af forskelle i person- og uddannelsessammensætninger i de to grupper, bliver effekten af højskoleophold på frafald efter to år kun ca. 4 %.¹⁰

Af Tabel 10 ses det videre, at effekten hos unge fra ikke-uddannelsesvante hjem er størst for studerende på universitetsuddannelser. Her er frafaldsreduktionen efter 1 og 2 år på henholdsvis 33 og 23 %. Lidt mindre er den hos studerende på professionsbacheloruddannelserne (hhv. 13 og 19 %), mens der hos studerende på de korte videregående uddannelser ikke er nogen målbar effekt.

¹⁰ Med de relativt små grupper, der fås, når vi opdeler på forældrenes uddannelse, bliver disse resultater ikke statistisk signifikante. Det kan således ikke afvises, at det er tilfældig variation, der resulterer i, at højskoleeleverne i disse grupper klarer sig bedre.

Tabel 10 Resultater af logistiske regressionsanalyser – afbrud hos højskoleelever vis-a-vis andre studerende på videregående uddannelser – studerende fra ikke-uddannelsesvante hjem (forældre m. grundskole el. uoplyst som højeste uddannelse). Opdelt på videregående uddannelsesgrupper

	(1) Sandsynligheder – før kontrol for baggrundsvariabler	(2) Relativ sandsynlighed – før kontrol for baggrundsvariabler	(3) Relativ sandsynlighed – efter kontrol for baggrundsvariabler	(4) Resultatet er statistisk signifikant - 95 % signifikansniveau*
Højskole vs. ingen højskole				
Afbrud efter 1 år				
Korte videregående uddannelser	22,2 % vs. 24,1 %	0,92	0,99	Nej
Professionsbachelor-uddannelser	13,5 % vs. 15,6 %	0,87	0,87	Nej
Universitetsbachelor-uddannelse	10,6 % vs. 13,7 %	0,77	0,67	Ja
Alle uddannelser	14,0 % vs. 17,5 %	0,80	0,85	Ja
Afbrud efter 2 år				
Korte videregående uddannelser	32,8 % vs. 35,5 %	0,92	0,99	Nej
Professionsbachelor-uddannelser	18,0 % vs. 22,2 %	0,81	0,81	Ja
Universitetsbachelor-uddannelse	18,3 % vs. 21,1 %	0,87	0,77	Ja
Alle uddannelser	21,0 % vs. 26,0 %	0,81	0,85	Ja

* Når grupperne af studerende bliver små som følge af opdelinger i datamaterialet, bliver styrken af den statistiske model svagere. En følge heraf er, at usikkerheden på de enkelte estimater øges og det bliver sværere at opnå statistisk signifikans.

Anm.: Tabellens kolonner viser (1) optalte afbrudssandsynlighederne hos unge med og uden højskole, (2) forholdet mellem afbrudssandsynlighederne i de to grupper, når der ikke er kontrolleret for forskelle i elevgrupperne, samt (3) forholdet mellem afbrudssandsynlighederne i de to grupper, efter modelmæssig korrektion for andre forskelle i elevgrupperne. Kolonne (4) angiver om resultaterne er statistisk signifikante. At resultaterne signifikante betyder, at der er overbevisende evidens for, at forskellene i sandsynlighederne afspejler faktiske forskelle i mønstrene for de to grupper.

2.5 Perspektiver af effekten af højskoleophold på afbrud fra videregående uddannelser

Frafaldet fra de videregående uddannelser har de seneste år være faldende. Når frafaldet opgøres som andel, der efter to års studier har afbrudt uddannelsen, så har udviklingen fra tilgangsårgangen 2002 til tilgangsårgangen 2010 været følgende:

- Korte videregående uddannelser: Fra ca. 30 % i 2002 til ca. 25 % år i 2010.
- Professionsbacheloruddannelser: Fra ca. 18 % i 2002 til ca. 17 % i 2010.
- Universitetsbacheloruddannelser: Fra ca. 22 % i 2002 til ca. 15 % i 2010.

Selvom udviklingen har været god, så er frafaldet fortsat stort, når det kommer til det faktiske antal frafaldne studerende.

Tabel 11 Fordeling af studerende ved videregående uddannelser på baggrundsvariabler

	Alle		Studerende uden højskoleophold	Studerende med højskoleophold
I alt	200.453	100,0 %	93,2 %	6,8 %
Forældres uddannelse				
Ufaglært el. uoplyst	43.612	100,0 %	97,3 %	2,7 %
Faglært mv.	68.131	100,0 %	94,6 %	5,4 %
Videregående uddannelse	88.710	100,0 %	90,2 %	9,8 %
Køn				
Kvinder	115.727	100,0 %	92,5 %	7,5 %
Mænd	84.726	100,0 %	94,2 %	5,8 %
Herkomst				
Dansk herkomst	165.714	100,0 %	92,2 %	7,8 %
Udenlandsk herkomst	34.739	100,0 %	98,4 %	1,6 %
Adgangsgivende uddannelse **				
Uoplyst/ukendt	54.049	100,0 %	96,0 %	4,0 %
Almengymnasiale uddannelser	112.459	100,0 %	91,0 %	9,0 %
Erhvervsgymnasiale uddannelser	33.945	100,0 %	96,4 %	3,6 %
Karakterkvotient fra adgangsgivende eksamen **				
Uoplyst	54.049	100,0 %	96,0 %	4,0 %
Under 6	87.993	100,0 %	90,9 %	9,1 %
Mindst 6	58.411	100,0 %	94,2 %	5,8 %
Alder				
15-21 år	96 666	100,0 %	95,7 %	4,3 %
22+ år	103 686	100,0 %	90,9 %	9,1 %
Videregående uddannelse				
Korte videregående uddannelser	37.688	100,0 %	96,1 %	3,9 %
Professionsbacheloror	79.423	100,0 %	93,0 %	7,0 %
Akademisk bachelor	83.342	100,0 %	92,2 %	7,8 %

* Følger Danmarks Statistiks herkomstdefinitioner. Udenlandsk herkomst omfatter indvandrere og efterkommere af indvandrere.

** Adgangsgivende uddannelse og eksamenskarakter fra Eksamensdatabasen. Opgjort (evt. omregnet) iht. 7-trinsskalaen.

Alt i alt er der således fortsat årligt omkring 10.000 studerende ud af en samlet tilgang på knap 60.000 til de tre typer videregående uddannelser, der inden for to år afbryder deres uddannelser.

Når afbruddet opgives i faktiske tal, så har frafaldet de første to år for 2010-årgangen været følgende:

- Korte videregående uddannelser: ca. 2.700
- Professionsbacheloruddannelser: ca. 4.000
- Universitetsbacheloruddannelser: ca. 3.500

Med gennemsnitlig 6-7 % lavere frafald hos studerende, der har været på højskole, er der et væsentligt potentiale for nedbringelse af frafaldet ved at bruge højskolerne aktivt i studieafklarende og studieforberedende forløb frem mod uddannelsesstart på videregående uddannelser.

2.6 Perspektiver for unge fra ikke-uddannelsesvante hjem

For især unge fra ikke-uddannelsesvante hjem, hos hvilke der er væsentligt øget frafaldsrisiko, betyder højskoleophold en meget stor reduktion i frafaldet. Regressionsberegningerne viser, at første- og andetårsfrafaldet på universiteternes bacheloruddannelser hos denne gruppe er reduceret med mellem en tredje- og en fjerdedel, når de studerende har været på højskole forud for påbegyndelse af videregående uddannelse.

Tabel 11 viser, hvor stor en andel inden for hver kategori af baggrunds- og uddannelsesforudsætninger, der har været på højskole. Det fremgår, at unge fra ikke-uddannelsesvante hjem i meget begrænset omfang vælger at tage på højskole før påbegyndelse af videregående uddannelse.

Ved at bruge højskoleophold mere aktivt i forbindelse med uddannelsesafklaring og -forberedelse for unge fra ikke-uddannelsesvante hjem, er der således mulighed for at bidrage positivt til, at flere unge uddannelsesmæssige mønsterbrydere får succes med deres planer.

Igen kan øget fokus på højskolernes rolle i forbindelse med uddannelsesforberedelse, for unge fra både ikke-uddannelsesvante og mere uddannelsesvante hjem, skærpe højskolernes varetagelse af disse unges behov for afklaring og kvalificering. Og det kan ikke afvises, at endnu større effekt af højskoleophold kan blive en realitet, hvis der sættes mere målrettet fokus på behovene hos disse grupper af unge.

Bilag 2

Bilag 2.1: Metodebeskrivelse. Afbrud inden for hhv. 1 og 2 år på videregående uddannelse

Her beskrives data og metode anvendt i analysen af effekten af højskoleophold på frafald fra videregående uddannelse.

Datagrundlag

Datamaterialet, i form af optalt sumdata, er leveret sommeren 2013 af UNI-C. Data i leverancen stammer fra Danmarks Statistiks og UNI-Cs fælles databeredskab vedr. uddannelse.

Uddannelsesdataberedskabet indeholder på udtrækstidspunktet uddannelses- og personbaggrundsdata fra midten af 1970'erne til udgangen af 2011. Dette gør det muligt at anvende elevers uddannelsesoplysninger fra før og efter højskoleophold sammen med oplysninger om forældres uddannelse.

Datamaterialet består af fuldtællinger af personer, der

- i tællingsårene 2006 – 2009 (dvs. perioden 1. oktober 2005 til 30. september 2009) har påbegyndt en videregående uddannelse (disse personer følges i 12 måneder for at observere evt. afbrud fra uddannelsen),
- i tællingsårene 2005 – 2008 (dvs. perioden 1. oktober 2004 til 30. september 2008) har påbegyndt en videregående uddannelse (disse personer følges i 24 måneder for at observere evt. afbrud fra uddannelsen).

Populationerne følges i hhv. 12 og 24 måneder efter påbegyndelse for at observere evt. afbrud fra uddannelsen.

Tilgang og afbrud observeres på et aggregeret register, hvor uddannelser inden for samme hovedgruppe er sammensat til sammenhængende forløb, idet der ses bort fra pauser på op til 15 måneders varighed. I analysen indgår hovedgrupperne (1) korte videregående uddannelser, (2) professionsbacheloruddannelser, (3) øvrige mellemlange uddannelser, (4) universitetsbacheloruddannelser.

I analysen indgår (foruden oplysningen om evt. højskoleophold) følgende forklarende variabler:

- Elevens køn
- Elevens alder ved påbegyndelsestidspunktet
- Elevens etniske herkomst
- Adgangsgivende gymnasial uddannelse
- Eksamenskvote fra adgangsgivende uddannelse
- Forældrenes uddannelse (bestemmer graden af uddannelsesvanthed i hjemmet)¹¹
- Videregående uddannelse

Analysepopulationen fordelt mht. højskoleophold, eventuelt afbrud og på de øvrige forklarende variabler, er leveret som sumdata af UNI-C. Frekvenstabellinger af analysepopulationen findes i bilagstabel 2.2.

Statistisk inferensmodel: Frafald på videregående uddannelse

Den statistiske analyse anvender logistisk regression til at modellere sandsynligheden for at afbryde en videregående uddannelse inden for hhv. 12 og 24 måneder efter påbegyndelsen.

¹¹ Sammenlignelighed i forældrenes uddannelsesniveau er sikret ved, at forældrenes højeste uddannelse er opgjort ultimo det år, hvor personen fyldte 14 år.

Tilbøjeligheden til afbrud hos unge med højskoleophold beregnes relativt i forhold til tilbøjeligheden hos gruppen, der ikke har et højskoleophold bag sig.

I modellerne indgår foruden eventuelt højskoleophold også de øvrige forklarende variable, således at de beregnede effekter af højskoleophold kontrolleres for effekten af andre mulige forklaringer (confounding).

Modelanalysens output oplyses som odds ratioer for effekt efter kontrol for kovariater. Odds ratio er, når de modellerede sandsynligheder er små (under 10 %) gode estimater for forskellen i sandsynlighed. Men i tilfælde som her, hvor der modelleres sandsynligheder større end 10 %, overvurderes forskellen af odds ratioen. For at få sammenlignelige (og mere konservative) resultater, beregnes ud fra odds ratioen korrigerede relative sandsynligheder, der viser effekten af højskoleophold efter kontrol for kovariater.¹²

Modelberegninger er foretaget i proc logistic i SAS.

¹² Odds ratio er forholdet mellem oddsene for hhv. gruppe 1 (her gruppen, der har været på højskole) og referencegruppe 0 (her: gruppen, der ikke har været på højskole). Odds beregnes som $P/(1-P)$, hvor P er sandsynligheden for udfald (her: afbrud fra videregående uddannelse), mens (1-P) herved bliver sandsynligheden for ingen udfald (her: ingen afbrud fra videregående uddannelse). Beregningen af relative sandsynligheder følger Zhang og Yus approksimation, $RR=OR/[(1-P_0)+P_0*OR]$. Zhang og Yu, 1998, "What's the Relative Risk? A Method of Correcting the Odds Ratio in Cohort Studies of Common Outcomes"

Bilag 2.2: Tabel. Afbrud efter 1 og 2 år hos studerende på videregående uddannelse
Bilagstabel 2.2 Afbrudsandel efter hhv. 1 og 2 år hos studerende, der hhv. ikke har og har været på højskole

	Alle påbegyndte på videregående udd.		Uden højskoleophold		Med højskoleophold	
	Pct. afbr. 1 år	Pct. afbr. 2 år	Pct. afbr. 1 år	Pct. afbr. 2 år	Pct. afbr. 1 år	Pct. afbr. 2 år
I alt	13,3 %	19,2 %	13,5 %	19,5 %	11,0 %	16,0 %
Forældres højeste uddannelse						
Ufaglært el. uoplyst	17,4 %	25,4 %	17,5 %	25,6 %	14,0 %	21,0 %
Faglært el. gymnasial udd.	13,7 %	19,8 %	13,8 %	19,9 %	12,0 %	18,2 %
Videregående uddannelse	11,0 %	15,7 %	11,1 %	15,9 %	10,2 %	14,4 %
Køn						
Kvinder	12,2 %	18,0 %	12,4 %	18,3 %	10,1 %	14,5 %
Mænd	14,5 %	22,2 %	14,7 %	22,4 %	11,8 %	19,4 %
Herkomst*						
Dansk herkomst	12,3 %	18,5 %	12,4 %	18,7 %	10,5 %	15,9 %
Udenlandsk herkomst	17,7 %	26,6 %	17,8 %	26,7 %	15,4 %	22,5 %
Adgangsgivende uddannelse **						
Uoplyst/ukendt	15,9 %	23,0 %	16,0 %	23,1 %	12,3 %	20,3 %
Almengymnasiale uddannelser	11,5 %	16,5 %	11,6 %	16,7 %	10,4 %	14,8 %
Erhvervsgymnasiale uddannelser	15,4 %	21,9 %	15,5 %	22,0 %	13,7 %	18,7 %
Karakterkvotient fra adgangsgivende eksamen **						
Uoplyst	15,9 %	23,0 %	16,0 %	23,1 %	12,3 %	20,3 %
Under 6	15,4 %	22,8 %	15,6 %	23,1 %	12,3 %	17,7 %
Mindst 6	10,4 %	14,5 %	10,4 %	14,5 %	10,1 %	14,1 %
Alder						
15-21 år	12,1 %	17,1 %	12,2 %	17,3 %	10,0 %	13,3 %
22+ år	14,4 %	21,0 %	14,7 %	21,4 %	11,4 %	17,2 %
Videregående uddannelser						
Korte videregående uddannelser	18,9 %	26,7 %	19,1 %	26,9 %	15,6 %	22,3 %
Professionsbachelor	12,4 %	18,1 %	12,6 %	18,2 %	10,8 %	16,0 %
Akademisk bachelor	11,6 %	16,9 %	11,7 %	17,2 %	10,1 %	14,6 %

* Følger Danmarks Statistiks herkomstdefinitioner. Udenlandsk herkomst omfatter indvandrere og efterkommere af indvandrere.

** Adgangsgivende uddannelse og eksamenskarakter fra Eksamensdatabasen. Opgjort (evt. omregnet) iht. 7-trinsskalaen.